

Geschiedenis van het publiekrecht en de politiek (B001311)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 6.0

Studietijd 180 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2024-2025

A (semester 1)

Nederlands

Gent

hoorcollege

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Martyn, Georges

RE21

Verantwoordelijk lesgever

Opsommer, Rik

RE21

Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

[Bachelor of Arts in de geschiedenis](#)

stptn

aanbodsessie

6

A

[Bachelor of Laws in de rechten](#)

6

A

[Keuzepakket Rechten](#)

6

A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Geschiedenis, Publiekrecht, Politiek, Macht, Cultuur, Rechtsbronnen

Situering

Rechtsnormen regelen enerzijds de verhouding tussen personen onderling (privaatrecht), maar anderzijds wordt ook de verticale relatie tussen de overheid en de burger juridisch genormeerd (publiekrecht). De wijze waarop mensen zich vandaag tegenover het overheidsapparaat verhouden, is de resultante van een lange evolutie. De cursus gaat in het verleden op zoek naar bouwstenen van het hedendaagse publiekrecht. Als we weten wat voorafging en waarom het veranderde, krijgen we een beter inzicht in de huidige regels én kunnen we die tegelijk kritisch benaderen. In de bepaling van het recht speelt de politieke macht een belangrijke rol. Naast een kritische houding, wil de cursus aan de toekomstige jurist ook enkele fundamentele (rechts)culturele mijlpalen uit de geschiedenis meegeven, alsook de eerstejaarsstudent vertrouwd maken met publiekrechtelijke basisbegrippen en de formele rechtsbronnen.

Inhoud

De cursus is, na een inleidend hoofdstuk, chronologisch opgebouwd en begint bij de oudste (geschreven) sporen van het recht. Achtereenvolgens komen de Romeinen, de Merovingers, de Karolingers, de Middeleeuwse leen- en heerlijke stelsels, de steden, op- en ondergang van het absolutisme, de opbouw van de nationale staat en de regionalistische en Europese ontwikkelingen aan bod. Per periode wordt qua localisatie gefocust op een rechtssysteem, waarvan de inhoud tot op vandaag in ons recht nog steeds sporen nalaat, weze het als voorbeeld (bv. de 'Franse' revolutie, het 'Amerikaanse' federalisme), dan wel als non-voorbeeld (bv. het 'Spaanse' despotisme, het 'Duitse' totalitarisme). In elk van de belichte juridische systemen worden thema's beschreven als 'scheiding der machten', 'vertegenwoordiging', 'constitutionalisme', verhouding kerk-staat.... Telkens is er aandacht voor de invloed van de macht op de formele rechtsbronnen. Vanaf de negentiende eeuw wordt bijkomend bijzonder gefocust op de rol van sociale bewegingen, de taalstrijd en de politieke partijen in de vormgeving van het hedendaagse Belgische publiekrecht. Door de behandeling van "de grote ideeën" achter de rechts- en staatsvorming wordt ook aandacht besteed aan de filosofische vorming van de aankomende jurist. Tegelijk wordt ook gefocust op de materiële

invloed van de brute militaire, economische en politieke machtsontplooiing op het recht, alsook op de machtslegitimatie via kunst en cultuur.

Begincompetenties

Er is geen specifieke voorkennis vereist. Wel wordt van de studenten een zekere belangstelling voor de politieke actualiteit verwacht, alsook een algemene maatschappelijke interesse. Het is wenselijk dat de student de grote lijnen en tijdvakken van de Belgische en Europese geschiedenis kent.

Eindcompetenties

- 1 Kennis hebben van de grote tijdvakken in de historische ontwikkeling van het recht.
- 2 Kennis hebben van de historische grondslagen van en de politieke invloeden op de publiekrechtelijke basisstructuren.
- 3 Herkennen van de mechanismen van de macht achter een constitutionele of wettelijke tekst.
- 4 Identificeren van de politieke en sociale problemen die aan juridische regels ten grondslag liggen.
- 5 Inzicht hebben in de internationale invloeden op de ontwikkeling van het 'nationale' recht.
- 6 Getuigen van een kritische houding ten aanzien van de regels van het positieve recht.
- 7 Bewustzijn dat rechtsregels de resultante zijn van een politieke machtsstrijd.
- 8 Bewust zijn van de rol van de jurist in het maatschappelijke spel, dat leidt tot de ontwikkeling van rechtsregels.
- 9 De beperktheden van het recht als maatschappelijk instrument beseffen.
- 10 De relativiteit van het hedendaagse recht als een element van lokale en internationale cultuur inzien.

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Hoorcollege

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Klassieke hoorcolleges. De slides worden ter beschikking gesteld op Ufora. In het kader van Internationalisation@home is er minstens één anderstalig gastcollege. Onder de geanalyseerde teksten zijn er ook buitenlandse teksten, in hun originele taal.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: G. Martyn m.m.v. R. Opsommer, *Geschiedenis van het publiekrecht en van de politiek* (Brugge, Die Keure)
Richtprijs: € 30
Optioneel: nee
Taal : Nederlands
Auteur : Georges Martyn
ISBN : 978-9-04864-482-7
Aantal pagina's : 246
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Nee
Beschikbaar via studentenvereniging : Ja
Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : intensief
Gebruik en levensduur binnen de opleiding : eenmalig
Gebruik en levensduur na de opleiding : af en toe

Referenties

R. Lesaffer, *Inleiding tot de Europese rechtsgeschiedenis*, Leuven, Universitaire Pers, 2004; R.C. Van Caenegem, *An historical introduction to Western constitutional law*; E.Witte, J.-P. Nandrin, E. Gubin, G. Deneckere *et al*, *Nieuwe geschiedenis van België*, I (1830-1905), II (1905-1950), III (1950-heden), Tielt, Lannoo, 2005-2009

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Via Ufora kunnen de studenten de collegeschema's (powerpoint) downloaden. Er is mogelijkheid tot vraagstelling (schriftelijk of mondeling) tijdens en onmiddellijk na de hoorcolleges en op afspraak. Vragen kunnen per mail ingediend worden (Georges.Martyn@UGent.be en/of Rik.Opsommer@UGent.be) en worden in principe in het eerstvolgende hoorcollege beantwoord.

Evaluatiemomenten

periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie**Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie**

Niet van toepassing

Toelichtingen bij de evaluatievormen

10/20 meerkeuzevragen

10/20 open vragen

Eindscoreberekening

Op het meerkeuzedeel is de hogere cesuur van toepassing. De deelscores worden samengeteld en naar boven afgerond vanaf ,5.

Faciliteiten voor werkstudenten

Alle schema's en bijkomende info (naast de cursus) staan op Ufora; mogelijkheid om vragen te stellen per mail.